

Naslovnica

Ženine naše Koprnele

Rado Murnik

Woodstar Publisher, 2015

O tej e-knjigi

»Ženine naše Koprnele«; Rado Murnik

© Rado Murnik, 1921

© Woodstar Publisher, 2015

BISBN 978-999-2727-04-10 (pdf)

BISBN 978-999-2727-05-10 (mobi)

BISBN 978-999-2727-06-10 (ePub)

Publicirala v elektronski obliki založba *Woodstar Publisher S. A.*, 2015.

Avtorske pravice in licenca

Vse pravice pridržane.

Nobenega dela te e-knjige ni dovoljeno reproducirati, prenašati ali uporabljati v izvorniku ali v prevodu v kakršni koli obliki in s katero koli tehniko, elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali s katerim koli sistemom za shranjevanje, obdelavo in prenos podatkov brez pisnega dovoljenja založbe.

Ta e-knjiga je namenjena vaši osebni uporabi. Ni je dovoljeno prodajati naprej ali podariti drugim osebam. Če bi želeli to e-knjigo podeliti z drugo osebo, prosimo kupite dodatni izvod za vsaki osebi, kateri bi jo radi podarili. Če berete to e-knjigo, a je niste kupili ali ni bila kupljena za vašo osebno uporabo, potem bi bilo dobro, da bi si kupili vaš lasten izvod. Zahvaljujemo se vam, ker upoštevate in spoštujete avtorsko delo vseh sodelujočih avtorjev in založbe.

Vsebina

Naslovnica 2

O tej e-knjigi 3

Avtorske pravice in licenca 3

Vsebina 3

ŽENINE NAŠE KOPRNELE 4

Prvi ženin 4

Drugi ženin 7

Tretji ženin 11

Četrta ženin 13

Peti ženin 16

Šesti ženin 19

Sedmi ženin 22

Zadnji ženin 25

ŽENINE NAŠE KOPRNELE

Prvi ženin

Moja sestra Koprnela mi je sredi vojske rekla: Veš, Vida, ti si prismojena gos, neumen spak in žerafna! To je preveč, posebno žerafna. Tako grdo me je razžalila Koprnela vpričo drugih zato, ker nočem trobiti v njen kozji rog. Moram se maščevati! Razkrinkala jo bom in opisala, kaj uganja z ženini. Ves svet naj jo pozna v pravi luči. Potem bo vsak precej videl, kdo je bolj prismojena gos, jaz ali ona!

Prvi ženin je bil gospod Migeč.

Koprnela je imela seveda že pred vojsko celo zbirko ženinov. O teh pa premalo vem, ker sem bila takrat še premajhna. Samo to vem, da je eden izmed njih rekel, da je Koprnela nebeško lepa pa peklensko neumna. Kako zna biti hudobna in hinavska, to je pa v naglici pozabil povedati.

V nedeljo po kosilu je rekel stric Nande: Pojdimo no malo na sonce, saj nimamo masla na glavi! Nato je rekel papa enoglasno: Peljimo se malo po Ljubljani!

Od veselja sem zaploskala.

Kmalu potem smo se zbrali papa in mama in stric Nande in Koprnela in gospod ženin in jaz. Zbral se je tudi naš pes Pufi, ki je s povzdignjenim repom prosil, naj ga ne pustimo samega doma.

Stric Nande je bil že približno trikrat mebliziran. Na Ruskem je zamenjal svoj kanon za hlebec komisa. Služil je namreč pri kanonirjih za kaprola. V vojski so revežu zmrznili brki pod nosom. Zato je hudo zbolel v Galiciji. Morali so ga suparetirati. Tako se je srečno izmazal.

Gospod ženin Migeč pa ni bil še nič na vojski. Gospod Migeč je bolj majhne sorte, ker se mu ni ljubilo rasti dalje in je prekmalu nehal. Zmeraj nosi velik klobuk ali slamnik, da ga lahko vsak vidi in da ga kdo ne povozi na cesti, kadar hodi sam brez neveste Koprnele. Ker je tako majhen, ga ne marajo k vojakom. Zaradi tega pa ni prav nič žalosten. Gospod Migeč mi vedno nosi pomaranč in peškotov. Zato ga imam rada, rajši kakor Koprnelo.

Mama pravi, da je gospod Migeč res malo majhen in tudi drugače zelo pomanjkljiv, toda za ženina je še vedno dober, ker je dandanes tako malo moških.

Koprnela je imela za pasom na trebuhu rdečo rožo. Druge obleke je imela samo malo na sebi, da bi bila bolj tresantna. Stric Nande pravi, da se bo kmalu samo s klobukom in parazolom sprehajala po Ljubljani kakor Eva v paradizu. Njen slamnik je čisto majhen in podoben skledi.

Tako smo šli vedno dalje. Zvesti Pufi je tekel za nami, da bi se ne izgubil. Veselo je mahal zadaj z repom, ker je bilo tako lepo vreme, čeprav je bila nedelja. Pufi je poštenjak. Če ukrade kje kaj dobrega, prinese kosti zmeraj domov spraviti.

Na cesti je mrgolelo približno pol milijona feldbebeljnov. Drugi vojaki so vsi v strelskih jarkih na fronti ali pa so že pokopani ali pa v bolnici. Feldbebeljni pa imajo strelske jarke v kanclijah. Tako pravi stric Nande. Tam streljajo brez skrbi vsak na svojem stolu za milo domovino. Tam streljajo po ukazu največje kozle, ki si jih more kdo misliti. Streljajo jih namesto ovcirjev, ki ne utegnejo streljati. Ovcirji se morajo ves dan v kočijah in avtomobilih voziti z nobel prijateljicami in jih tolažiti, da mir tako dolgo noče izbruhniti. To je jako naporno delo. Zato so vsi ovcirji dobro plačani in imajo več denarja kakor listja in trave. Križev in svetinj dobe kolikor hočejo, tako da jih komaj prenašajo.

Potem smo se zbrali vsi na tramvaju. Pufi je tekel peš za nami.

Nasproti Koprnele je med dvema goskama sedel mlad ovcir ošabno na svoji boljši polovici. Na sebi je imel samo pol sablje. Blizu njega je sedela godrnanta. S sabo je imela tri otroke zmešanega spola, da jih je zmerjala za kratek čas.

Naša Koprnela je na vse kriplje kukitirala z ovcirjem. Toda gospod ženin jo je držal za roko, da mu ni ušla. Ovcir pa je gledal tako prevzetno, kakor bi sedel na sami nularici.

Pozneje je večkrat pogledal na bujno pljužno naše Koprnele. Med popotniki je mrgolela kondekerka ženskega spola v kijkljih. Spredaj je bila čisto pravemu kondekerju podobna. Nasprotno pa je imela zadaj žensko frezuro in kite pod kapo.

S tramvajem smo se peljali do konca Starega trga. Potem smo šli peš proti Krakovemu, da bi videli več sveta.

Kmalu smo prišli na lice mesta, kjer teče Ljubljana proti Črnemu morju. Tam smo najeli čoln. Stric Nande je navdušeno zapel Prešernovo narodno pesem: Nezvesta! Čolnič po mene plava, adijo, le zdrava ostani!

Potem smo veselo odrinili po vodi v daljne kraje. Gospod ženin je držal našo Koprnelo zopet ves čas za roko, ker se je hudo bal, da bi padel v globoko Ljubljano.

Na Ljubljani smo uživali krasen razgled na Grad in na Kamniške planine. Na bregu so prepevale vrane in druge ptice pevke. Slišali smo tudi grmenje topov. Italijanski kanonirji še ob nedeljah in praznikih ne dajo miru. Gospod ženin Migec je rekel: Dokler bo trajala vojna, ne bo nobenega miru. Gospod ženin je jako moder. Zato zmeraj kaj pametnega zine. Mama ga vedno hvali naši Koprneli, našo Koprnelo pa njemu.

Tako smo se prijetno vozili po gladki Ljubljani.

Naenkrat je padla naši Koprneli tista rdeča roža v vodo. Ko sem to videla, sem jo hotela rešiti. Pri tem sem se, nič hudega sluteč, prekucnila v globoko Ljubljano. Hotela sem kričati, pa nisem mogla reči ne bev ne mev, ker sem imela vodo v ustih.

Namesto mene so kričali vsi drugi kakor obsedeni: Pomagajte! Pomagajte! Tudi zvesti Pufi je tulil in cvilil. Jaz pa sem ležala v vodi, ki je gotovo nad 50 metrov globoka. Moje življenje je bilo tedaj v smrtni nevarnosti. Brcala sem na vse kriplje z rokami in nogami in požirala vodo, da se ne bi zadušila. Moja pljuzna in kijklja sta me držali, da nisem takoj utonila.

Takrat sem mislila, da bo v torek moj pogreb in da bodo imele moje ljube součenke tisto popoldne prosto. Mislila sem, kako jih bo to veselilo, in milo se mi je storilo, ker jaz sama ne bi nič imela od tega. Prav nič se mi ni ljubilo utoniti. Zato sem na vse kriplje molela nos in usta iz Ljubljane. Kmalu pa sem bila vode do grla sita. Bala sem se, da bom dobila vodenico. Moja kikljija je bila že do kože mokra in se je začela potapljati.

Vse to je zapazil stric Nande. Naglo je sezul čevlje in slekel suktnjo. Nato se je prekrižal. In glej! Kakor korajžna žaba je skočil z vsemi štirimi obenem v Ljubljano, ker zna tako dobro plavati kakor raca na vodi. Za njim je štrbunknil tudi naš zvesti Pufi, da bi pomagal pomagati.

Vsi so gledali debelo. Stric Nande pa me je srečno privlekel iz vode v čoln.

Ko smo bili vsi s psom vred zopet v čolnu, se je pametni Pufi otresel, da bi se prej posušil. Pri tem je oškropil vse občinstvo v čolnu, da je bilo hudo razočarano. Meni pa je prihajalo slabo, ker nisem vajena toliko piti.

Prosila sem starše za zamero in obljubila, da ne bom nikdar več padla v Ljubljano. Odpustili so mi. Tako sem bila brez skrbi, da bi bila tepena.

Nato so me vlekli nekam v hišo, da bi me posušili. Stric Nande se je za drag denar preoblekel v kmeta. Pametni Pufi se je šel sušiti na veter. Mene pa so dejali v posteljo, mojo in strica Nandeta obleko pa na sonce.

V postelji sem zaspala. Ko sem se zbudila, se nisem ganila. Pri postelji sem zapazila mamico in Koprnelo.

Koprnela je rekla odkritosrčno, da je gospod Migec za njen okus kratkomalo premajhen. Rekla je tudi, da je tako kratek, da bi se skoraj lahko pod mizo sprehajal. 100 krat rajša bi vzela tistega ovcirja, čeprav ima samo pol sablje.

Mama jo je tolažila. Potem je rekla naša Koprnela, da bo gospoda Migca vseeno vzela, ker ima tako dobro službo in bo vsaj preskrbljena. Zdaj ona stori vse, kar on želi. Kadar bo pa njegova gospa, bo moral gospod Migec tako plesati, kakor bo ona hlače nosila.

Jaz pa sem tiho ležala in pazila na vsako besedo bolj kakor v šoli.

Tisti dan gospodu ženinu še nisem mogla povedati, kaj je govorila naša Koprnela o njem. Drugo jutro pa sem srečala gospoda Migca pred šolo. Mislila sem si, da ga bo gotovo hudo tresiralo, če mu povem, kaj je rekla naša Koprnela. Zato sem mu povedala vse natanko in nisem čisto nič izpustila.

Gospod Migec pa je bil naenkrat bled kakor pobeljen časnik. Gotovo mu je bilo slabo. Zato se je šel nekam zdraviti. Drugi dan ga ni bilo nič k nam. Potem je pisal naši Koprneli brezžično, naj le brez skrbi vzame tistega ovcirja! Tudi 3., 4. in 5. dan ga ni bilo več k nam in potem ga je popolnoma zmanjkalo! Ko sem, nič hudega sluteč, pisala domačo nalogo, je priletela naša Koprnela kakor divja koza nad me in me zmerjala, da sem jaz kriva, ker sem vse izklepetala!

Zdaj je bil bobnajoči ogenj v strehi! Prišla je tudi mama. Rekla je, da je moj grdi jezik

pojedel Koprneli ženina. Kmalu potem sem dobila zaušnico. Za odškodnino sem morala še klečati, ker sem govorila samo zlato resnico.

Tako se pri nas preganja nedolžnost. Preljuba pravica, oj kje si doma?

*Vida,
učenka in pisateljica 5. razreda,
Ljubljana, 2. nadstropje*

Drugi ženin

Žalibog moram že zopet igrati žalostno vlogo preganjane nedolžnosti! Kadar se zgodi pri nas kaj neprijetnega, zmeraj sem kriva jaz!

Ko se je skesal prekratki ženin gospod Migec, se je v naglici odpeljal z brcovlakom v daljne kraje na Lavrico po drugo nevesto. Potem je ostala naša Koprnela sama na cedilu kot penzionirana nevesta v pokoju. Tako pravi stric Nande, ki že ve, kar ve.

Papa je rekel, da je škoda gospoda Migca, čeprav je bil malo prekratek za našo Koprnelo. Zadovoljna naj bi bila z njim, saj vendar iz malega rase veliko! Papa se je pritožil, koliko ga stane Koprnela, ker se ne omoži. Zato se je na vse kriplje trudila, da bi dobila novega ženina.

Zdaj moram opisati, kako je hodila naša Koprnela ženine lovit. Preden je šla lovit, si je lepo umila obraz, roke in vrat z milom, da bi prijetno dišala. Tudi si je postrigla nohtove, da bi se zdela krotkejša. Potlej je obula bele čeveljčke. Taka se je po strašno visokih petah vsak dan večkrat ponosno guncala od pošte do Zvezde in zopet nazaj, pa tudi drugod po mestu in pod Tivoli ter kazala svojo lepoto. Na cesti se je držala prijazno na smeh, da bi se videli njeni lepi zobje, ki pa niso vsi izvorni. Večkrat je šla tudi s starši v kavarno, v kino in na koncert, pa nikjer ni mogla stakniti nobenega ženina, ker so bili že vsi obsedeni od drugih krasotic.

Zato je rekla mama: To ni nič! Treba je vendar že kaj storiti!

Papa je rekel, naj gre Koprnela za tipkarico ali pa za godrnanto kam na kmete, kjer imajo še vsega dosti. Saj toliko že še zna, da bi gnala gosposke pamže na sprehod. Tam tudi še niso vsi moški zasedeni.

Nato je rekla mama jedrnato: Ne! Veš kaj? Tisto našo manjšo sobo lahko oddamo neoženjenemu gospodu. Vsak je pa ne bo dobil. Ga bom izbrala že jaz sama. Potem pa naj gleda Koprnela, kako se mu prikupi.

In res! Postavili so v manjšo sobo še stojalo za obleko in nov umivalnik, pa je bilo. Že čez dva dni smo imeli stanovalca. Takoj sem si mislila: Aha, to je pa novi ženin naše Koprnele! Nisem se motila, ker imam za to dober nos.

Novi ženin je Čeh in je tudi cvilist kakor gospod Migec, toda čisto drugačen. Gospod Čeh je Sokol in tako močan, da bi lahko Koprnelo šturporamo nesel na Rožnik ali pa še dlje. Gospod Čeh je vesel človek, ne pa taka klavrna tutka kakor gospod Migec, ki je Koprnelo tako žalostno gledal, kakor bi grizel bodečo žico.

Zjutraj je gospod Čeh še v postelji žvižgal sokolsko koračnico in je po zajtrku za kratek čas po rokah korakal po sobi gor in dol. Gospod Čeh hodi po rokah bolj varno kakor drugi po nogah, tako izboren telovadec je. Zasluži si mnogo denarja, še več kakor gospod Migec, ker je ženir ali nekaj takega.

Tudi stric Nande je dober telovadec. Nekega dne pred kosilom je skočil gospod Čeh v veliki sobi kakor blisk čez mizo! Vsi so mu ploskali. Takrat je stric Nande stavil za 10 cigar, da skoči tudi on čez mizo in še celo v copatah! Na mizi pa se je že kadila juha, pa še riževa, ki je zdaj tako redka in draga. Zato je prosila mama strica, naj ne skače! Toda stric je ni poslušal in je res skočil čez mizo, samo da mu je leva copata čofnila naravnost v juho! Zdaj ni nihče ploskal in nihče se ni več maral naslajati z riževno juhico. Pes Pufi pa je imel veliko pojedino. Pojedel je vse, pustil je le copato. Stric Nande pa je izgubil stavo.

Gospod Čeh je pripovedoval jako tresantne reči iz nevarne vojske. Pripovedoval je tudi, kako se je vojskoval s kosmatim in hudim Rusom.

Nekega dne je na sredi Galicije meril velikanski ruski kanonir s svojim kanonom naravnost nanj, da bi ga ustrelil! Gospod Čeh pa je služil pri fanteriji in je imel samo puško. Vendar pa se ni nič bal.

Zakričal je: Prijatelj, stoj! Nato je zapel navdušeno: Hej Slovani! S svojim lepim petjem je potolažil gospoda sovražnika.

Gospod Čeh je pozdravil ginjenega gospoda Rusa: Nazdar!

Nato je vrgel ruski kanonik svoj kanon v koruzo in oba sta zapela: Kje dom je moj, kje dom je moj? Potem sta pila bratovščino in se tikala kakor dva stara prijatelja.

Potlej sta se še malo pogovarjala in gospod Čeh je dal gospodu Rusu velikodušno svojo zadnjo cigareto v prijazen spomin. S solzami v očeh in v žepnih robcih sta se mirno razkropila vsak v svojo kosarno večerjat pa spat.

Tako tresantno se je vojskoval gospod Čeh z gospodom sovražnikom v Galiciji sebi na čast in drugim v slavo!

Pozneje je še večkrat hrabro padel na polju slave, toda hudobni avstrijski zdravniki so ga vselej hitro zopet ozdravili in ga pognali nazaj na nevarno fronto. Nazadnje pa se je le srečno izmazal. Našel je poštenega češkega zdravnika, in ta mu je naredil spričevalo, da je popolnoma sposoben za invalida. Nato so ga res supraritirali. Tako je gospod Čeh srečno zopet postal cvilist in ni smel več na vojsko.

Gospoda Čeha sem zmeraj rada poslušala, kadar je kaj pripovedoval. Rekel je, da je vojske kriv ošabni nemški cesar, ki zmeraj gleda na zemljevid, da bi videl, komu bi še lahko napovedal svetovno vojsko. Gospod Čeh je zabavljaj, da Avstrija zmeraj zmaga, pa nikamor ne pride. Izgub nima nobenih razen ranjenih mrličev, ki jih noč in dan vozi Rdeči križ, in razen tistega, kar ji kofescirajo in pokvarijo sovražniki.

Mama ga je lepo prosila, naj ne govori tako nevarno, če ne bomo imeli vsi velike sitnosti tam zunaj na Suhem bजारju!

Gospod Čeh je odgovoril, naj postreljajo na Suhem bajarju tiste avstrijske ovcirje, ki gonijo nedolžne ljudi na vojsko spredaj kožo prodajat, sami se pa zadaj na varnem dobro imajo. Potem je rekel, da razsaja na Dunaju zopet huda ministrska griža. Toda o tem razumem toliko, kakor zajec na turški boben, zato rajša neham.

Drugokrat je rekel gospod Čeh, da bi morali tako nevarnega norca, kakor je nemški cesar, zapreti v železno kletko. Tam bi moral ta zlobni človek sedeti v sami srajci na ledenem prestolu, da bi si ohladil hudobno kri! Potem pa naj bi ga v tisti kletki priklenjenega kazali divjim narodom po Afriki in drugod po svetu kot Ante Krista!

Naša zvita Koprnela se je takoj začela učiti češki, da bi se bolj priliznila gospodu Čehu. Postala je navdušena Čehinja! Prej je bila bolj na nemškutarsko plat in je večkrat rekla, da so Slovenci same mevže! Potem sta gospod Čeh in Koprnela vsak dan po kosilu ostala sama pri mizi. Koprnela se je učila na vse kriplje, da bi prej znala. Tudi mene je naučil gospod Čeh nekaj besedi in več čeških pesmic.

Gospod Čeh posebno rad uživa češpljeve cmoke. Nekega dne je rekel, da bo vzel samo tako za ženo, ki bo znala dobro kuhati, posebno pa močnate jedi.

Od tega dne je bila naša Koprnela zmeraj v kuhinji kuhana in pečena in je naganjala mlado kuharico Micko, da je delala močnate jedi: Kuharica je kuhala, potuhnjena Koprnela pa je brala nemške romane. Pri kosilu pa je večkrat rekla mama gospodu Čehu: Veste, to je naredila naša Koprnelica! Kajne, kako je dobro? Nato je gospod Čeh vselej zelo pohvalil našo imenitno kuharico Koprnelo. To me je hudo jezilo, pa nisem smela nič ziniti!

Ko sem prišla nekega belega dne iz šole domov, sta sedela gospod Čeh in Koprnela zaročena na zofi. Koprnela je rekla veselo: Veš, Vida, to je moj preljubi ženin! Gospod Čeh je pokimal in rekel: Mala Vida, tvoja sestra Koprnela je moja ljuba nevesta!

Hotela sem reči: No, vendar nismo zastonj oddali sobe. V pravem času pa sem obdržala jezik za zobmi. Mama mi je namreč strogo zaukazala, da smem jezik samo takrat iztegniti, kadar me kdo kaj vpraša.

Potem je vprašala Koprnela: No, Vida! Ali nama ne boš čestitala?

Želela sem obema srečo in mnogo pridnih otrok, posebno ženinu. Nato sta se oba na glas smejala. Mene je bilo sram, ker nisem vedela, zakaj sem ga polomila. Gospod Čeh pa je Koprnelo poljubil in pritisnil na pljuzno. Gospod Čeh ni bil tako dolgočasen kakor gospod Migeč, ki je Koprnelo samo gledal kakor nova vrata in jo za roko držal.

Zvečer je novi ženin dal za šempanza. Tudi meni ga je dal poskusiti. Kmalu sem bila židane volje in sem mnogo govorila. Šempanz je bil prav dober, samo prekmalu mi je zlezel v glavo. Papa je rekel, da bom kmalu hodila po vseh štirih kakor Pufi. Zato so me spodili spat. Škoda, rada bi bila videla, kaj je naša Koprnela še počenjala z novim ženinom.

Drugi dan me je gospod Čeh vprašal: Dušica, ali boš tudi ti tako dobra kuharica, kakor tvoja sestra Koprnela?

Nato sem odgovorila prijazno: Saj naša Koprnela ne zna nič kuhati! Potem je rekel zopet gospod Čeh: Kako da ne? Saj dela tako dobre češpljeve knedlike! Nato sem odgovorila: Pa